

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 15Α - 105 57 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 3236 547 - 210 3245 375 - 210 3221 316

Fax : 210 3221 314

www.doe.gr - email: secretariat@doe.gr

Αθήνα 11/1/2016

Προς

Τους Συλλόγους Εκπαιδευτικών Π.Ε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ "ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ-ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ"

Παρατήρηση 1η: Το σύστημα δεν αφορά κατ' αρχήν τους υπαλλήλους του Δημοσίου και των ΟΤΑ, καθώς γι' αυτούς θα εκδοθεί ειδικός νόμος. Προβλέπεται, ωστόσο, ότι το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης λειτουργεί με ενιαίους κανόνες για όλους τους εργαζόμενους στο Δημόσιο και στον Ιδιωτικό Τομέα.

Παρατήρηση 2η: Το ΕΚΑΣ καταργείται από την 1-1-2020 και αντικαθίσταται από την εθνική σύνταξη.

Παρατήρηση 3η: Με το άρθρο 6 παρέχονται οι εννοιολογικοί προσδιορισμοί, που διέπουν το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Από την διατύπωση αυτών προκύπτει, ότι (α) η βασική (εθνική) σύνταξη και μόνο χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό ενώ η αναλογική σύνταξη χρηματοδοτείται από τις εισφορές. Συνεπεία αυτού, η πρόβλεψη της συνολικής εγγυητικής ευθύνης του κράτους για το σύνολο των ασφαλιστικών παροχών, μάλλον είναι κενή περιεχομένου (β) με την παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου οριστικοποιείται η απώλεια των δώρων, αφού πλέον ρητώς προβλέπεται, ότι η σύνταξη καταβάλλεται σε 12μηνιαία βάση.

Παρατήρηση 4η: Η εθνική Σύνταξη καταβάλλεται πλήρης σε όσους διαμένουν στην Ελλάδα για 40 έτη μεταξύ των 15 και 67 ετών. Σε περίπτωση που

υπολείπεται ο χρόνος διαμονής τα 40 έτη καταβάλλεται μειωμένη κατά 1/40 για κάθε χρόνο, που υπολείπεται των 40 ετών.

Σε περιπτώσεις δικαιούχων δύο συντάξεων (πχ Δημόσιο και ΕΤΑΑ), η εθνική σύνταξη καταβάλλεται μια και μόνο φορά. Η πρόβλεψη αυτή θα επιφέρει σοβαρές μειώσεις σε όσους θα ελάμβαναν δύο συντάξεις, έχοντας καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές και στους δύο ασφαλιστικούς φορείς, καθώς θα στερηθούν ένα μέρος της σύνταξης τους.

Παρατήρηση 5η: Για την εξαγωγή της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνεται υπόψη πλέον ενιαία το σύνολο του ασφαλιστικού βίου και όχι τα τελευταία πέντε καλύτερα έτη της τελευταίας δεκαετίας ή ο τελευταίος μισθός. Σημειώνεται, ότι για την εξαγωγή του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών του εργαζομένου δεν λαμβάνονται υπόψιν τα επιδόματα αδείας και τα δώρα εορτών παρά το γεγονός, ότι και γι' αυτά έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές. Αντίστοιχα, δεν λαμβάνεται υπόψη το τελευταίο έτος πριν την υποβολή αιτήσεως συνταξιοδότησης. Σημειωτέον, ότι σε περίπτωση (που είναι τρομερά συνήθης στο ΙΚΑ) που δεν μπορεί να εξαχθεί με βεβαιότητα το ποσό των συντάξιμων αποδοχών για συγκεκριμένα διαστήματα, τότε η σύνταξη υπολογίζεται παραλειπομένων των διαστημάτων αυτών.

Παρατήρηση 6η: Το νομοσχέδιο δημιουργεί ουσιαστικά συνταξιούχους δύο (και περισσότερων στην πραγματικότητα) ταχυτήτων, διακρίνοντας μεταξύ αυτών, που έχουν ήδη συνταξιοδοτηθεί και όσων πρόκειται να συνταξιοδοτηθούν από την 1-1-2016 και εφεξής. Η ως άνω πρόβλεψη έρχεται σε πλήρη αντίθεση προς την αρχή της ισότητας καθώς ασφαλισμένοι, που έχουν καταβάλλει ίδιες ή και μεγαλύτερες εισφορές σε σχέση προς τους ήδη συνταξιούχους θα βρεθούν να λαμβάνουν μικρότερες συντάξεις. Η παραβίαση της αρχής της ισότητας καθίσταται εντονότερη εάν λάβει κανείς υπόψη του, ότι το ίδιο το σχέδιο νόμου κάνει λόγο περί "ανταποδοτικής" συντάξεως, ήτοι συντάξεως, που στηρίζεται στην σχέση μεταξύ εισφορών και παροχών. Από την άλλη πλευρά, το σχέδιο προβλέπει τον επανυπολογισμό εντός του έτους 2016 όλων των ήδη καταβαλλόμενων συντάξεων, με σκοπό τόσο οι νέες όσο και οι παλιές συντάξεις να έχουν κοινή μορφή και κοινούς κανόνες υπολογισμού (βασική-αναλογική, ίδιοι δείκτες αναπλήρωσης).

Η σκοπιμότητα πίσω από τον εν λόγω επανυπολογισμό έγκειται στο γεγονός, ότι μέσω αυτού, η Κυβέρνηση επιδιώκει να αποφύγει την εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία έχει κρίνει, ότι όλες οι περικοπές, που έλαβαν χώρα από το 2012 μέχρι το 2014 είναι αντισυνταγματικές. Ήδη δε από τον Ιούνιο 2015 θα έπρεπε να σταματήσουν οι περικοπές αυτές, ενώ πλέον λόγω μη συμμόρφωσης οφείλονται σε όλους τους συνταξιούχους όλα τα ποσά των περικοπών, που συνέχισαν να παρακρατούνται από τον Ιούνιο μέχρι και σήμερα. Σημειώνεται, ότι μεταξύ των περικοπών, που έγιναν το έτος 2013 στις συντάξεις ήταν και η κατάργηση των δώρων και του επιδόματος αδείας. Είναι συνεπώς, έωλο το επιχείρημα, ότι δεν μειώνονται οι κύριες συντάξεις των ήδη συνταξιούχων από την στιγμή, που αυτές θα έπρεπε να έχουν ήδη αποκατασταθεί στα επίπεδα του 2012 και πλέον μετά την παρέμβαση της Κυβέρνησης θα μείνουν στα επίπεδα, που έχουν διαμορφωθεί στο τέλος του 2015, καθώς εκτός των ήδη υφιστάμενων το έτος 2014 περικοπών προστέθηκαν και οι περικοπές του 6% στις κύριες και στις επικουρικές συντάξεις αρχής γενομένης από τον Σεπτέμβριο 2015.

Οι κατηγορίες, που διαμορφώνει το σχέδιο νόμου είναι οι εξής:

(α) όσοι είναι ήδη συνταξιούχοι. Στην περίπτωση αυτή οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις επανυπολογίζονται βάσει των διατάξεων του νόμου, που θα εκδοθεί, όπως και ανωτέρω εκτέθηκε. Συνεχίζουν δε να καταβάλλονται στο ύψος, που ήταν πριν τον επανυπολογισμό τους μέχρι το έτος 2018. Μετά το έτος αυτό, το επιπλέον ποσό θα συνεχίσει να καταβάλλεται ως προσωπική διαφορά και θα μειωθεί μέχρι την τελική εξάλειψη του με την αντιστοίχιση των συντάξεων, όσων θα συνταξιοδοτηθούν μετά την έκδοση του νόμου.

(β) σε όσους υποβάλλουν αιτήσεις συνταξιοδότησης μετά την δημοσίευση του νόμου, δημιουργούνται περαιτέρω κατηγοριοποιήσεις. Έτσι, όσοι υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μέσα στο 2016 και το ποσό της σύνταξης που τους αναλογεί υπολείπεται του ποσού της σύνταξης, που θα εκδίδονταν σύμφωνα με το προηγούμενο καθεστώς κατά ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται ως προσωπική διαφορά μέχρι την εξάλειψη της από τις αυξήσεις των συντάξεων. Σε όσους βγουν σε σύνταξη το 2017 καταβάλλεται το 1/3 της διαφοράς και σε όσους βγουν σε σύνταξη το 2018 το 1/4 της διαφοράς.

Οι συντάξεις, που θα χορηγηθούν μετά την έκδοση του νόμου, αναπροσαρμόζονται (αυξάνονται) βάσει υπουργικής απόφασης, στην βάση συντελεστή, που εξαρτάται από την αύξηση του ΑΕΠ και την μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το "σχέδιο" του Υπουργείου φαίνεται να είναι, ότι οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις θα παραμείνουν σταθερές (με την προσωπική διαφορά) μέχρι, που αυτή να εξανεμιστεί από τις αυξήσεις, που θα λάβουν οι νέοι συνταξιούχοι.

Παρατήρηση 7η: Προβλέπεται, ότι όσοι έχουν λάβει σύνταξη από έναν ασφαλιστικό φορέα και διαθέτουν χρόνο ασφάλισης ή έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα σε άλλον ασφαλιστικό φορέα, μπορούν να ζητήσουν την προσαύξηση της σύνταξης τους με προσμέτρηση του χρόνου ασφάλισης. Πρακτικά, η διάταξη φαίνεται να σημαίνει ότι όσοι είναι ασφαλισμένοι σε δύο φορείς και υπό τις παρούσες συνθήκες θα ελάμβαναν δύο συντάξεις, πλέον θα λαμβάνουν μια με προσμέτρηση του χρόνου ασφάλισης, που έχουν διανύσει στον άλλο ασφαλιστικό φορέα. Η μείωση, σε αυτή την περίπτωση είναι τεράστια, καθώς αφενός θα λάβουν μόνο μια εθνική σύνταξη (άρα απώλεια 384 ευρώ) και δεν θα λάβουν δύο συντάξεις αλλά μια, με προσαύξηση του χρόνου ασφάλισης βάσει αναλογιστικής μελέτης, που θα γίνει στο μέλλον.

Αντίστοιχα, σε όσους είναι ήδη συνταξιούχοι περισσότερων φορέων κοινωνικής ασφάλισης, το νομοσχέδιο προβλέπει, ότι θα καταβληθεί το άθροισμα των συντάξεων, χωρίς να ξεκαθαρίζει εάν θα καταβάλλεται η εθνική σύνταξη δύο φορές (πράγμα, μάλλον δύσκολο, αφού σε άλλο άρθρο προβλέπει, ότι η εθνική σύνταξη καταβάλλεται μία φορά και μόνο).

Παρατήρηση 8η: Προβλέπεται, ότι θα εκδοθεί μέσω προεδρικού διατάγματος, που θα καταρτισθεί μέσα στο έτος 2016 ενιαίος κώδικας κοινωνικής ασφάλισης. Μέχρι την έκδοση του όλα τα θέματα, που δεν ρυθμίζονται από το νομοσχέδιο (παροχές, εισφορές, οφειλές κλπ) διέπονται από την νομοθεσία του ΙΚΑ, που εφαρμόζεται αναλογικά. Φρονώ, ότι είναι πρακτικά αδύνατο να εκδοθεί ενιαίος Κώδικας Ασφάλισης εντός ενός τόσο σύντομου χρονικού διαστήματος. Το δυστύχημα είναι, ότι δεν προβλέπεται η εφαρμογή των ήδη υφιστάμενων διατάξεων αλλά των διατάξεων, που αφορούν στο ΙΚΑ.

Παρατήρηση 9η: Το σχέδιο νόμου παραβλέπει πλήρως όλα τα τεχνικά ζητήματα, που σχετίζονται με την εφαρμογή του. Η πρόβλεψη του επανυπολογισμού των καταβαλλόμενων συντάξεων αλλά και η πολύπλοκη διαδικασία για την έκδοση των νέων, απαιτεί τεράστια προσπάθεια εκ μέρους των υπηρεσιών και είναι εξαιρετικά αμφίβολο, εάν μπορεί τελικώς να πραγματοποιηθεί και σε ποιο βάθος χρόνου. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς, ότι ήδη σήμερα εκκρεμούν 180.000 αιτήσεις συνταξιοδότησης όγκος, που σωρεύτηκε εξαιτίας της παρέμβασης στο ασφαλιστικό το καλοκαίρι του 2015. Η διοικητική ενοποίηση των φορέων, αντίστοιχα, χωρίς καμία μελέτη των πρακτικών δυνατοτήτων, επί των οποίων μπορεί να στηριχθεί φαίνεται ανέφικτη. Η ενοποίηση της νομοθεσίας σε έναν κοινό κώδικα φαντάζει, εξίσου, ανεδαφική.

Παρατήρηση 10η: Το κρισιμότερο ίσως σημείο, που προβληματίζει είναι το γεγονός, ότι το εν λόγω σχέδιο νόμου είναι ακοστολόγητο. Οι πηγές και οι πόροι του ασφαλιστικού συστήματος, που θα διασφαλίσει την βιωσιμότητα του, η μελέτη των επιμέρους παραμέτρων, που θα δώσει την δυνατότητα στο σύστημα να λειτουργήσει για το μέλλον, δεν προκύπτουν από το σχέδιο, το οποίο περιέχει μόνο αυξήσεις εισφορών σε όλα τα επίπεδα (μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι, αγρότες). Εάν αναλογιστεί κανείς, ότι την ίδια στιγμή επίσης, χωρίς καμία κοστολόγηση και χωρίς καμία ουσιαστική μελέτη, μεταφέρει όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των εναπομείναντων ταμείων σε ένα "κουβά", γεννά σοβαρά θέματα αναφορικά με την διαχείριση της περιουσίας των ταμείων, την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα και τις ζημιές, που ενδεχομένως επιχειρείται να κρυφτούν κάτω από το χαλί.

Η Νομική Σύμβουλος της Δ.Ο.Ε.

Μαρία Μαγδαληνή Τσίπρα